

управління та інноваційний розвиток»: до 90-річчя заснування ХНТУСГ, Харків: ХНТУСГ, 237-239.

7. Ткачук, М.В. Брендінг як стратегія ринкового успіху підприємства Електронний ресурс. Режим доступу:

http://www.rusnauka.com/29_DWS_2011/Economics/6_95525.doc.htm

Науковий керівник – Бабко Н.М., к.е.н., доц.

ОБЛІКОВІ НЮАНСИ БЕЗКОШТОВНОЇ РОЗДАЧІ ЗАПАСІВ В ХОДІ РЕКЛАМНОЇ АКЦІЇ

**Грищенко О.В., к.е.н., доцент,
grishenko_elena@ukr.net**

Шклярів В., магістрант,

Первомайська філія НУК імені адмірала Макарова

Безкоштовні роздачі залишаються дуже популярними серед рекламних заходів. Суб'єкт господарювання, що вирішив заявити про себе або підвищити обсяги продажів, використовує не лише інформативні рекламні матеріали, а й доволі часто пускає в хід сам товар на пробу або, скажімо, ділиться «фірмовими аксесуарами». І зрозуміло, що все це він роздає безкоштовно.

Перш ніж приступити до обліку безкоштовних роздач у ході рекламної акції, нагадаємо, які документи повинне підготувати підприємство на підтримку такої компанії. У підприємства обов'язково має бути:

- наказ керівника про проведення рекламних заходів, у якому вказують

дату, місце і мету їх проведення, коло відповідальних осіб;

- календарний план проведення рекламного заходу із зазначенням відповідальних осіб;

- кошторис витрат на проведення рекламного заходу із зазначенням номенклатури і кількості товарів/готової

продукції або рекламних матеріалів, які плануєте використати в рекламній акції;

- видаткові накладні на відпуск відповідних матеріальних цінностей: накладною-вимогою на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів (форма № М-11); акт приймання-передачі матеріалів (форма № М-7);

- звіт про фактичні витрати на проведення рекламного заходу із затвердженням його керівником.

А тепер перейдемо до обліку безкоштовних роздач. Підприємство при

проведенні безкоштовної роздачі товару доходи в бухгалтерському обліку не відображає, оскільки не дотримуються критерії їх визнання (п. 5 П(С)БО 15): немає ні збільшення активу, ні зменшення зобов'язань.

А ось право на визнання витрат у бухобліку в підприємства є, оскільки така операція відповідає критеріям визнання витрат (пп. 5 - 7 П(С)БО 16). У зв'язку з тим, що безкоштовна роздача товарів, готової продукції або рекламних матеріалів носить рекламний характер (є наказ керівника й інші документи, що підтверджують проведення рекламної акції), у момент вибуття (безпосередньої роздачі) списуємо їх собівартість до складу **витрат на збут** (п. 19 П(С)БО 16). Підприємство збільшує витрати на собівартість безкоштовно переданих товарів у звітному періоді їх роздачі. Тож при роздачі акційних товарів/готової продукції, рекламних матеріалів для списання їх з відповідних рахунків запасів зробить запис: **Дт 93 - Кт 209, 281, 26**.

Сума донарахованих ПЗ з ПДВ з безкоштовно розданих рекламних товарів (виходячи з мінімальної бази) відноситься до інших витрат операційної діяльності і відображається записом: **Дт 949 – Кт 641/ПДВ**.

На наш погляд, операції з безкоштовного розповсюдження носіїв інформації, що виконують **одну лише** рекламну функцію, оподатковувати ПДВ не потрібно. Такі операції не належать до операцій постачання товарів. А все тому, що цінності рекламні матеріали не становлять і прямої вигоди від їх передачі рекламодавець не отримує. Він лише інформує рекламну аудиторію. Та й одержувачі рекламних матеріалів використовувати їх, окрім як джерело інформації, ні в госпдіяльності, ні в інших цілях не можуть. Тож постачання немає, а отже, немає і бази для нарахування податкових зобов'язань з ПДВ за п. 188.1 ПКУ.

Раніше податківці у своїх консультаціях підтримували таку позицію[1].

Зараз же на думку податківців, операція платника ПДВ з безоплатної роздачі в рекламних цілях буклетів, листівок, брошур, плакатів є об'єктом оподаткування ПДВ[2]. При цьому базу оподаткування визначають за правилами, встановленими п. 188.1 ПКУ, тобто враховують мінімальну базу оподаткування. Водночас платник податків не нараховує «компенсуючих» ПЗ згідно з п. 198.5 ПКУ. При цьому контролери пояснюють: якщо вартість безоплатно переданих товарів рекламного призначення (рекламні буклети, листівки, брошури, плакати) за відповідними П(С)БО включають до складу вартості інших самостійно виготовлених товарів/послуг, які надалі беруть участь в оподатковуваних операціях, а їх вартість компенсується їх споживачами, збільшуючи при цьому базу оподаткування ПДВ, то такі товари вважають використаними в оподатковуваних операціях. Тому передачу/надання означених товарів не розглядають як окрему операцію з постачання (у тому числі з безкоштовного постачання) товарів, що підлягає оподаткуванню. Якщо вартість рекламних матеріалів не включають до складу вартості інших самостійно виготовлених товарів/послуг, роздачу буклетів, листівок, брошур, податківці вимагають обкладати ПДВ як при безкоштовному

постачанні товарів. Для чого скласти дві податкових накладних:

- одну - на суму, розраховану виходячи з нульової фактичної ціни постачання;

- іншу - на суму перевищення ціни придбання / звичайної ціни над нульовою фактичною ціною. І зареєструвати обидві ПН у ЄРПН. Подібну заяву в частині рекламних матеріалів (щоправда, не пояснюючи яких саме) податківці робили і раніше [3].

Тож, на вартість рекламних матеріалів, закладену в ціну інших товарів/послуг, що компенсується споживачами за рахунок збільшення їх бази оподаткування ПДВ, нараховувати «поставні» ПЗ не потрібно.

Проте ще раз наголошуємо: на наш погляд, безпідставно назвати постачанням майна надання прайс-листів, рекламних буклетів, каталогів або плакатів, які не можуть принести їх споживачеві жодних вигід, окрім отримання інформації. Єдине, слід бути уважними: безкоштовна роздача в рекламних цілях, припустимо, канцтоварів, посуду й інших «товарних» носіїв рекламної інформації (логотипу фірми, інформації про продукція тощо), які можна використати не лише з метою отримання інформації, цілком може трактуватися контролерами як постачання товару.

Література:

1. Листи ДПАУ від 13.06.2006 р. № 6421/6/16-1515-26, від 03.06.2002 р. № 3428/6/15-1215-26.
2. Лист ДФСУ від 03.11.2017 р. № 2510/6/99-99-15-03-02-15/ІПК).
3. Лист ДФСУ від 06.10.2016 р. № 21760/6/99-99-15-03-02-15).